

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Maili Torma
maili@dataprotectionprivacy.eu

Teie 28.02.2025

Meie 17.03.2025 nr 2.2-9/25/680-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise seoses otseturustusega, milles soovite teada, (i) kas AKI hinnangul on nn cold e-postide saatmine õigustatud huvi alusel vastavuses IKÜM-ga, kui jah siis mis põhjendusega, (ii) kui sellist tegevust saab teha õigustatud huvi alusel, siis miks ei saa e-pood inimesele meelde tuletada poolelijäänud ostukorvi õigustatud huvi alusel ja selleks peab olema nõusolek ning (iii) kas Äriregister või ükski teine riiklik register on teinud andmekaitsealaseid mõjuhinnanguid selleks, et hinnata mis tüüpi andmeid nad saavad avalikandmetena (avaandmed ja avalikud andmed ei ole sama) jagada ilma privaatsusriiveta inimestele? Kus need mõjuhinnangud leitavad oleks?

Esmalt selgitan, et AKI ei saa selgitustaotlusele vastates anda konkreetsele juhtumile siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevalvemenetluses. Inspeksiooni kohustus on [märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse](#) §-st 3 tulenevalt anda õiguslaseid selgitusi.

[Isikuandmete kaitse üldmääruse](#) (IKÜM) art 5 lg 1 p a sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev, samuti tohib isikuandmeid koguda üksnes kindlaksmääratud õiguspärasel eesmärgidel (art 5 lg 1 p b). Seaduslikkuse nõue tähendab, et igaks isikuandmetega tehtud toiminguks peab olema mõni IKÜM art 6 lg-s 1 loetletud õiguslikest alustest ning õigustatud huvi on ainult üks nendest. Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse, peab IKÜM art 5 lg 2 kohaselt selgitama ja tõendama iga andmetöötleva ise.

[Infoühiskonna teenuse seaduse](#) (InfoTS) § 5 lõike 1 järgi on kommertsteedaanne (otseturustus) igat liiki teabe edastus, mis on kavandatud kas otseselt või kaudselt edendama saatja müügitegevust või ka lihtsalt mainet. Ehk igasugused reklaampakkumised, kus mingeid tooteid või teenuseid reklaamitakse, on sisuliselt kommertsteedaanded, sest selliste toodete reklaamimise eesmärgiks on edendada isiku kaupade või teenuste pakkumist. Meeldetuletuskirjad poolelioleva ostukorvi kohta on selgelt müügitegevuse edendamise eesmärgiga ja järelikult käsitletavad otseturustuspakkumistena.

Otseturustuspakkumiste saatmist reguleerib [elektroonilise side seadus](#) (ESS). Füüsilise isiku elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks on lubatud üksnes tema eelneval nõusolekul. Kuivõrd ostukorvi poolelijätmist meelde tuletavad kirjad on otseturustus, ka nende edastamiseks on vajalik küsida nõusolek juba ka enne vastava meeldetuletuse saatmist. Vastavalt ESS §-le 103¹ tuleb nõusolek võtta andmete esmasel kogumisel.

Eelnevat nõusolekut ei pea olema olukorras, kus müüja või teenusepakkuja saab oma toote või teenuse müügi raames isiku elektroonilised kontaktandmed ning kasutab neid oma samasuguste toodete või teenuste otseturustuseks. Sellisel juhul peab kliendile tema kontaktandmete esmase kogumise ajal ning igas eraldiseisvas isikule saadetavas sõnumis olema võimalus keelata oma kontaktandmete kasutamine otseturustuseks ning kui isik on ühe korra keeldunud, siis ei tohi neid kontaktandmeid kasutada edasi otseturustuseks. Samuti ei ole otseturustuspakkumine lubatud, kui isikule ei ole antud iga kord reklaami saatmisel selge ja arusaadav võimalus tasuta ning lihtsal viisil keelata oma kontaktandmete selline kasutamine.

Kui otseturustuseks kasutatakse juriidilise isiku kontaktandmeid (sh äriregistris äriühingu märgitud kontaktid, ka siis, kui need sisalduvad isiku nime), siis eelneva nõusoleku omamise kohustust ei ole, kuid adressaadile peab andma samamoodi võimaluse keelata oma kontaktandmete edasine selline kasutamine. Sealjuures tuleb nii füüsilisele kui ka juriidilisele isikule anda iga kord, kui tema elektroonilisi kontaktandmeid kasutatakse otseturustuseks, selge ja arusaadav võimalus tasuta ning lihtsal viisil keelata oma kontaktandmete selline kasutamine ning isikul peab olema võimalus nimetatud õigust realiseerida elektroonilise side võrgu kaudu.¹

Äriregistri seaduse (ÄRS) § 2 lõike 1 kohaselt on äriregister andmekogu, mille pidamise eesmärk on koguda, säilitada ja avalikustada teavet Eesti õiguse järgi asutatud eraõiguslike juriidiliste isikute, Eestis tegutsevate füüsilisest isikust ettevõtjate ja välismaa äriühingute filiaalide kohta. ÄRS § 9 alusel on äriregistri andmeteks registrikaardi andmed, avaliku toimiku andmed ja registritoimiku andmed. ÄRS § 12 määratleb, millised andmed kantakse juriidilise isiku kohta registrikaardile. Täpsemalt § 12 lg 1 punkt 5 sätestab, et registrikaardile kantakse asukoht, aadress ja elektronposti aadress.

ÄRS § 30 näeb ette äriregistri avalikkuse (igaühel on õigus tutvuda äriregistri registrikaardi ning avaliku toimiku andmete ja dokumentidega) ning ÄRS § 25 lõike 1 kohaselt avalikustatakse äriregistris peale registrikaardi andmete ka muud andmed ja dokumendid, mille juriidiline isik või muu isik või asutus on seaduse kohaselt registripidajale esitanud, siis tuleb arvestada ka sellega, et registrile edastatav teave (sh e-posti aadress) muutub avalikuks.

E-äriregistri Äriregistri pidaja Riigi Infosüsteemide Keskus on oma kodulehel selgitanud äriregistri andmete avalikkust [siin](#). Mõjuhinnangu osas saab selgitusi anda ning sellega tutvumise võimaldada iga vastutav töötleja ise. Äriregistri vastutavaks töötlejaks on Justiits- ja Digiministeerium.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Irina Meldjuk
jurist
peadirektori volitusel

¹ ESS § 103¹ lõige 2 ja 4